

TİCARETTE DÜRÜSTLÜK EN BÜYÜK SERMAYEDİR

Ticaretin tarihi ilk insanla başlar. Ekonomik, sosyal ve kültürel boyutlarıyla, ticaretin tarihi, Doğu'dan Batı'ya, toplumların gelişme tarihidir. Tarım toplumundan sanayi toplumuna, sanayi toplumundan bilgi toplumuna doğru, ticaretin yapısı büyük ölçüde değişmesine rağmen, özünde köklü değişiklikler olmamıştır. İster ürün, ister hizmet, isterse de bilgi alışverişi olsun, ticaret tarihin her döneminde önemini korumuştur.

Tarih içindeki büyük yerleşim birimleri, ticaret yolları üzerinde kurulmuştur. Mekke, Medine ve Kudüs başta olmak üzere, bütün büyük şehirlerin temelinde ticaretin tetiklediği üretim patlamasıyla birlikte mabetler vardır. Dünyanın dört bir yanına dağılan büyük şehirler, ticaretin bütün insanlığa sunduğu eşsiz armağanlardır. Çünkü ticaretin olmadığı yerde insan, insanın olmadığı yerde üretim, üretimin olmadığı yerde de şehir olmaz.

Müslümanlar Hristiyanlar gibi, ticarete soğuk bakmazlar. Hristiyanlar, dünya ile öte dünyayı birbirinden ayırırken, Müslümanlar, onları birbirinden ayrılmaz bir bütün olarak görürler. İslam kültüründe, dünyaya ötedünyanın bir tarlası gözüyle bakılır. Dünyada toprağa atılmayan bir tohumun, ötedünyada meyvesinin alınması mümkün değildir. Dünyaya iyilik tohumları ekenler, ötedünyada iyilik bulurlar. Dünyaya kötülük tohumları ekenler de, öte dünyada kötülük bulurlar. Her iki dünyada da, hiçbir iyilik ve kötülük karşılıksız kalmaz.

Müslüman bir toplumda her alanda olduğu gibi, ticarete de, herkes iyilikleri özendirmek, kötülükleri de önlemek sorumluluğunu taşır. Hayatın yaşanır kılınmasında olduğu kadar iyilikleri özendirme ve kötülükleri önlemede de, en büyük sermaye dürüstlüktür. Dürüstlükten uzaklaşanlar, özellikle ticarete kendileriyle birlikte çevrelerine de büyük zarar verirler. Bunun için, dürüst tüccarların, ötedünyada peygamberlerle bir arada olacakları müjdelenmiştir.

Ümmi Sinan'ın çok sevilen şiirindeki dizelere benzetilerek söylenirse: "Müslümanların çarşılarında dürüstlük alınır, dürüstlük sa-

tılır.” Onlar ticaretin her alanında ürün ve hizmetlerini dürüstlikle tartarlar. Onların dünyasında, ister alan, isterse satan olsun, kimseye haksızlık yapmadan tartan terazinin vazgeçilmez bir yeri vardır. Anadolu’da terazi dürüstlüğün simgesi olarak kabul edilir.

Ticarette başarının sırrı dürüstlükte gizlidir.

Dürüstlükten kimseye zarar gelmez.

Aldatanın mumu öğleye kadar yanar.

*Her iki dünyada da,
hiçbir iyilik ve kötülük karşılıksız kalmaz.*